

954

GIDS VOOR

ZOETERMEER

F

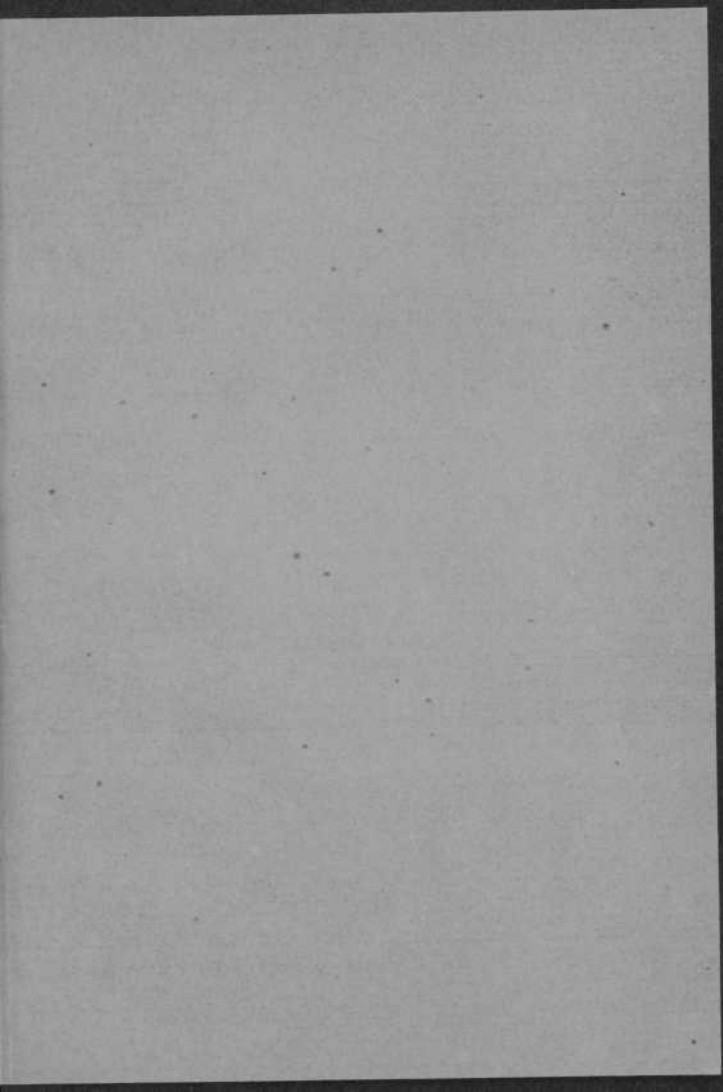
11

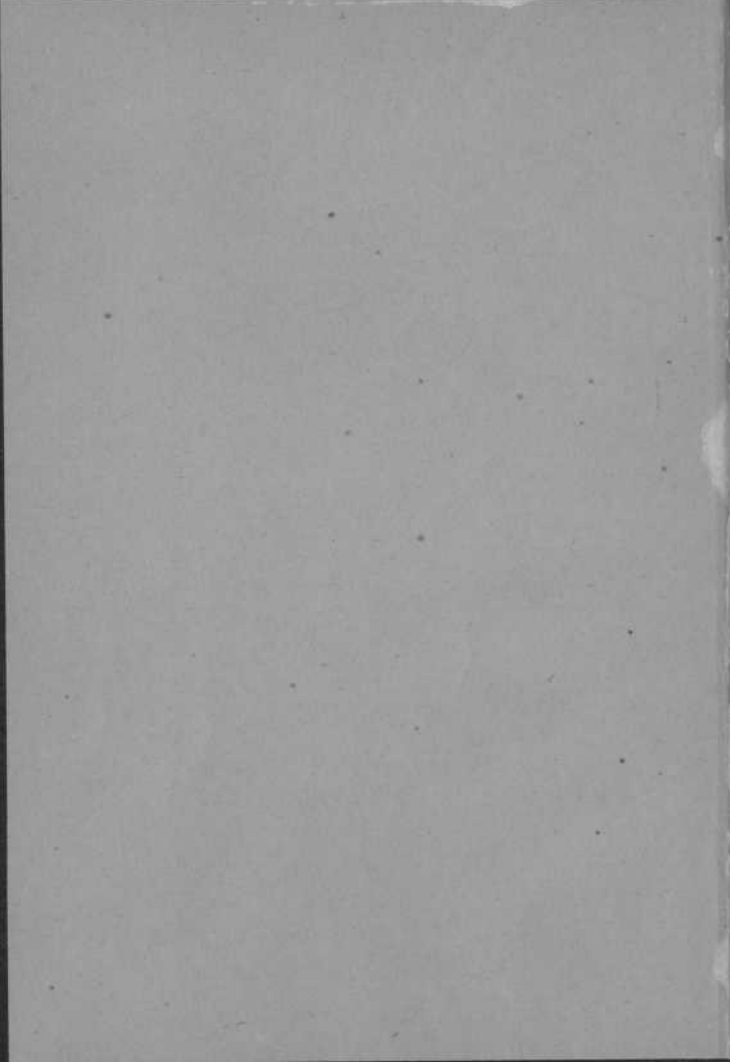
ZEGWAART.

KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK

0266 7613

3588

954 F11

GIDS

VAN

ZOETERMEER
ZEGWAART

NATIONAAL UITGEVERS- EN RECLAME BUREAU
VLAARDINGEN, 1933

Dit kunt U wel over slaan.

Niet waar? U wist toch al reeds lang dat men voor BENZINE, BANDEN en OLIE moest zijn bij

„A. P.”

Daar lacht en spot men met „vastgestelde” prijzen. Daar koopt men, vertrouwd, prima producten en steeds goedkoop. Aanbevelend:

A. P. van Wensveen, Zoetermeer, Tel. 43

HET VAN OUDS BEKENDE ADRES IS EN BLIJFT
E. AKKERMAN, ZEGWAART

Comestibles - Wijnen - Koloniale Waren

Speciaal adres voor Patent
Geneesmiddelen, Chemicaliën
Verbandstoffen en Homoeopa-
tische Geneesmiddelen, enz.

Dorpsstraat A 39 - Telef. 62

Bestellingen worden opgenomen en aan huis bezorgd.

Rund - Kalfs - Varkensslagerij

J. A. VOLLEBREGT

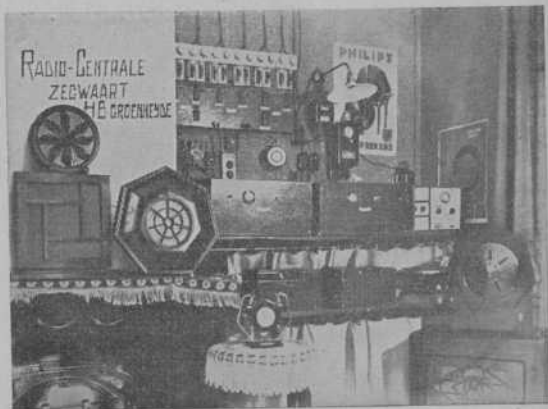
Specialiteit in fijne Vleeschwaren
Telefoon 25 :: Zegwaart

KIEST

Zoetermeer-Zegwaart

als WOONPLAATS met een aansluiting bij de

Aanbevelend,

H. B. Groenheijde

Telefoon 27

Electro Technisch Radio-Bureau

VOORWOORD

Het verschijnen van een Gids voor Zoetermeer en Zegwaard begroet ik met ingenomenheid. In deze gemeenten immers worden producten voortgebracht en verhandeld, welke worden verbruikt niet alleen in de omliggende groote steden, doch ook in het geheele land, ja zelfs over de geheele wereld. En het is derhalve alleszins rationeel, dat Zoetermeer en Zegwaard door middel van deze Gids meer algemeene bekendheid erlangen.

Waar een aantrekkelijke opzet en doelmatige uitvoering door de goede zorgen van het Nationaal Uitgevers- en Reclame-Bureau te Vlaardingen zijn gewaarborgd, vertrouw ik, dat deze Gids zijn weg wel zal vinden en zal bijdragen tot meerdere bloei en meerdere bekendheid van deze nijvere gemeenten.

L. R. MIDDELBERG,

Burgemeester.

Zoetermeer—Zegwaard, Januari 1933.

Een groote en uitgebreide sorteering van

PRIMA WIJNEN

tegen concurreerende prijzen vindt U
bij het OUDE en WELBEKENDE adres

A. J. M. van Well

Zegwaard, Tel. 7-60 (2 lijnen)

P. J. VANHERWIJNEN
ZOETERMEER ~ TELEFOON 26

AANNEMER

RADIO ~ ELECTRICITEIT
TELEFUNKEN ~ SERVICE

Erkend Installateur van het G.E.B. Delft

Dorpsstraat Zoetermeer

ZOETERMEER EN ZEGWAART

Deez' beiden dorpen zijn weleer in vroeger jaaren,
Door Spanje's krijgsvolk aangerand —
Men veende certijds aldaar het land;
Nu teelt dit zelfde land weer graan en koorenaaren.

Met deze dichtregelen voorziet Rs. Bakker in 1798 het prentje, dat in „de Nederlandsche Stad- en Dorp-Beschrijver” aan de beschrijving van Zoetermeer en Zegwaard vooraf gaat.

Hieruit blijkt wel, dat beide namen, die ons als een éénheid in de ooren klinken, ook reeds voor het gevoelen onzer voorvaderen bijeenhoorden. Zoetermeer en Zegwaard zijn dan ook twee gemeenten, waarvan de kommen zoozeer ineenloopen, dat het den vreemdeling onbegrijpelijk voorkomt, waarom het eene gedeelte tot Zoetermeer, het andere

Gemeente- Bedrijven Delft

Nog VEEL TE WEINIG
WORDT INGEZIEN dat de

Electriciteit

het mogelijk maakt de licht-
punten zoo te plaatsen dat
zij een verlichting geven
die het AANGENAAMSTE
VOOR DE OOGEN en het
DOELMATIGSTE in het
gebruik is :: :: :: :: :: ::

IN DE WERKPLAATS
grootere arbeidsprestatie
en meer veiligheid :: :: ::

IN DE WONING groo-
tere gezelligheid en meer
gemak :: :: :: :: :: ::

Geeft een ruime en
doelmatige Verlichting!

tot Zegwaard behoort. Deze nauwe buurschap heeft in vroeger eeuwen vaak aanleiding gegeven tot ernstige geschillen, nog verscherpt doordat Zoetermeer en Zegwaard ieder een eigen Ambachtsheer hadden. Streefde zoo'n heer naar uitbreiding van macht, dan kwam hij aanstonds in conflict met de rechten en privilegiën van zijn buurman, die dan alle rechterlijke instanties te baat nam om zijn onaantastbaar recht te bewijzen en te verdedigen.

Nog in het midden der 19de eeuw blijken de oude geschillen door te werken en voelden de inwoners van Zoetermeer (het Westelijk gedeelte van het grondgebied) zich verheven boven die van Zegwaard, omdat de gemeente Zoetermeer rijk genoemd kon worden en de bevolking op een belangrijk hooger maatschappelijk peil stond. De jaren hebben echter de geldelijke verschillen grootendeels genivelleerd, terwijl ook de bewoners van het Oosten zich in geen enkel opzicht de minderen behoeven te voelen van die van het Westen. Het ligt dus in de lijn der ontwikkeling, dat eerlang de 1885 H.A. van Zoetermeer met 1706 inwoners en de 1579 H.A. van Zegwaard met 2943 inwoners worden tezamen gevoegd tot één gemeente.

Doch alvorens de toekomst te bezien, iets over het verleden, waartoe wij het woord verleenen aan den Heer H. Nieuwenhuysen, Hoofd der Christelijke School.

Uit de Historie van Zegwaard en Zoetermeer.

Wanneer we in dezen Gids voor onze beide gemeenten een en ander meedeelen uit de geschiedenis dezer plaatsen, dan moet allereerst vastgelegd, dat we ons buitengemeen dienen te beperken. De stof is feitelijk voor een Gids veel te omvattend, om ook maar eenigszins naar volledigheid te streven.

Wie zich herinnert, hoe onze vroegere dorpsgenoot, de heer A. Brauckman, thans te Amsterdam, niet minder dan een vijftigtal artikelen schreef in „Het Nieuws”¹⁾, en daarbij lang niet volledig was, doch slechts grepen kon doen, zal ons dadelijk toestemmen, dat een historisch stukje in dit boekje zeer beknopt is.

¹⁾ Zie het Nieuws van Zoetermeer-Zegwaard en Omstreken 23 Oct. 1915—16 Dec. 1916.

Autobusdienst

Zoetermeer - Pijnacker - Delft

Maakt gebruik van de gemakkelijke verbinding over STATION PIJNACKER naar ROTTERDAM

ZOETERMEER-ROTTERDAM, Retour f 0.75
Enkele reis f 0.50 :: Kinderen f 0.25

C. VAN SCHUPPEN, Zoetermeer
Telefoon 52

BOEK-, PAPIER- EN KUNSTHANDEL
ELECTRISCHE HANDELSDRUKKERIJ

HET ADRES voor uw
Kantoor-

benodigdheden
Ruime keuze in:
Jongens- en Meisjes-
boeken, Vulpenhouders
in diverse merken
Schilderijen en
vele luxe Artikelen

LAAT ONS

uw Drukwerk maken,
wij verzorgen het voor U
naar de eischen des tijds

Goed verzorgd Druk-
werk is het cachet van
uw zaak

Vraagt prijs

LEESBIBLIOTHEEK

A. C. ARKENSTEYN
DORPSSTRAAT A 12 ~ ZEGWAART

==== Handel in ====
Boter, Kaas, Eieren en Room

GESTERILISEERDE MELKPRODUCTEN

We hebben er eerst aan gedacht onze ruimte te gebruiken voor ietwat breedere uiteenzetting van een bepaald onderdeel, doch meenden het beste te doen het geheel te overzien. Wellicht kan in de toekomst bij een herdruk van den Gids, speciaal op bepaalde punten de aandacht eens worden gevestigd.

We herinnerden boven aan den arbeid van den heer Brauckman. We willen gaarne erkennen van het werk van dezen bekwamen historicus een gepast gebruik te hebben gemaakt. Niet slechts van wat hij vroeger schreef, doch ook voor ons artikel in den Gids ontvingen we van hem nog waardevolle gegevens.

Het ontstaan dezer gemeenten ligt in de grijze oudheid. Hoe 't precies ging bleef onbekend, doch reeds in 1280 moeten ze hebben bestaan, wijl de namen voorkomen in een Koopacte van 1281.

De scheiding tusschen beide was de Wallenwetering, waarover een brug lag op de plaats, waar nu de straat ligt, bij die brug stond een kerk.

In 1305 werd de ambachtsheerlijkheid Zegwaart, door Graaf Willem III verkocht aan Beatrice, dochter van heer Dideric van der Dorloge.

Een respectabel getal ambachtsheeren hebben deze heerlijkheid achtereenvolgens in bezit gehad, 't zij door aankoop, door erfpacht of huwelijk.

Walraven en Willem van Brederode, Van Duivenvoorde, de Van Egmonds¹⁾ en Van Zwieten hebben zich in het bezit mogen verheugen, totdat in 1651 Jacob van Wijngaarden, door aankoop de gelukkige eigenaar werd. Ongeveer een eeuw bleef de heerlijkheid in de familie v. Wijngaarden, om in 1741 voor 41000 gulden over te gaan in handen van Cornelis van Aalst. Sedert 1750 kwam de heerlijkheid in bezit van de familie Osy, welke in 1887 het recht kreeg den naam te voeren van Osy de Zegwaart.

Tot de Fransche tijd bleef het een „heerlijkheid”. Deze instelling werd echter nu afgeschaft, waarvoor van hooger hand gelast werd publieke dankzegging te doen in de Nederl.

¹⁾ Reeds in 1370 was Willem v. Egmond eigenaar van Palensteyn, De geschiedenis van deze middeleeuwsche ridderhofstede is interessant, doch zou te veel plaatsruimte vragen.

Foto „STUDIO”

=====
C. DEKKER
Dorpsstraat A 28
Tel. 84 Zegwaart
=====

Atelier geopend van 's morgens 9 tot
's avonds 10 uur. Ook Zon- en Feest-
dagen. Dagelijks aan huis te ontbieden
Overtrekken van oude en verbleekte foto's

Amateurhandel
Lijstenhandel

Herv. Kerk, dankzegging voor alle zegeningen die de Franschen met hun Vrijheid, Gelijkheid en Broederschap brachten. Ds. J. A. den Appel werd genoodzaakt in deze bid- en dankstond voor te gaan.

Wat de naam en het wapen betreft, zij het volgende gemeld:

De naam Zoetermeer, is afgeleid van de Zwette, een riviertje, die van Zegwaart beteekent waarde (polder) waar de plant segghe (rietgras) welig groeide.

Stationstraat Zegwaart

De vroeger bestaande Rederijkerkamers alhier (reciteervereenigingen) maakten van die namen als devies: „Met Soetigheid meer" en „Zeg Waarheid".

Zoetermeers Wapen is een schild op azuur met 3 korenbloemen op een terras van sabel. Het schild is gedekt door een kroon en wordt vastgehouden door 2 leeuwen.

Electrische

Brood-, Beschuit-
en Banketbakkerij

A. JONGERIUS

DORPSSTRAAT A 29 ~ ZEGWAART

Bonbons en Suikerwerken

VRAAGT MIJN FIJNE BITTERKOEKJES!!

Het Wapen van Zegwaard is een schild van azuur met 3 banden van zilver.¹⁾

Toen na den Franschen tijd de „heerlijkheid” was opgeheven, werd al spoedig ook de oude regeeringsvorm van Vroedschap, Schout en Schepenen vervangen door Burgemeester, Wethouders en Raad, ingesteld bij Kon. Besluit van 1824. Reeds in 1834 vinden we dit ambt in de familie Bos door de benoeming van den Heer J. Bos te Zoetermeer, grootvader van den laatst overleden burgemeester.

Na Burgemeester Augustein, trad op de Edelachtbare Heer C. L. J. Bos, die hier de grondslagen moest leggen van de beginselen die in de gemeentewet van 1855 (aanvankelijk als secretaris) waren neergelegd. Onder zijn bewind kwamen beide gemeenten tot betere ontwikkeling en groei. Opgevolgd door zijn zoon F. S. G. Bos, eveneens in de beide gemeenten, kwam er veel goeds tot stand en de tegenwoordige burgemeester L. R. Middelberg heeft de schoone taak alles aan den nieuweren toestand aan te passen en de eenheid ook in administratieven zin te bevorderen.

In de grijze oudheid waren de beide gemeenten één. Echter maakte een kleine oneenigheid over ieders aandeel in de belastingen, daaraan een eind, waardoor ze sedert 1398 gescheiden bleven.

Verschillende pogingen in de 19e eeuw en later beproefd, om tot eenheid te geraken, hadden nog niet dat door velen gewenschte, door anderen gevreesde resultaat²⁾.

Aan de vergetelheid mogen ook ontrukkt worden de namen van Wethouders als J. de Groot, J. Scheer, J. van Beek, J. C. Veldhuizen en E. H. Chardon, die ieder in den tijd waarin ze arbeidden zich veel moeite getroost hebben voor den bloei en vooruitgang dezer dorpen.

Bleven de gemeenten tot nu toe burgerlijk gescheiden,

1) Omtrent het Wapen schrijft de Heer A. Brauckman ons: „Ons onderzoek naar de geschiedenis dezer dorpen bracht indertijd aan het licht, dat Zegwaard in 1915 geen officieel Wapen bezat. Het Gemeentebestuur van Zoetermeer had in 1815 den Hoogen Raad van Adel de bevestiging van een vroeger gevoerd wapen verzocht. Het was niet in staat de oude kleuren van dat wapen op te geven, vandaar dat toen die van het Rijkswapen (goud en blauw) zijn gebezigd”.

2) Voor bredere bestudeering van het vraagstuk van de vereeniging der Gemeenten zie men het in 1932 verschenen rapport van de hand van burgemeester Middelberg, alsmede de daarin genoemde artikelen van de hand van schrijver dezes in de Courant van Zegwaard en Zoetermeer.

Rund-, Kalfs- en Varkensslagerij

==== Aanbevelend, =====

JAC. VAN AALST, Dorpsstraat A 71

TELEFOON 57 - ZEGWAART

J. van der Goes Dorpsstraat 9
ZEGWAART

MAGAZIJN van:

Manufacturen — Dekens — Veeren- en
Kapokbedden — Ledikanten en Matrassen
Heeren-Confectie — Kleding naar Maat
Hoeden en Petten, Boorden, Dassen, enz.
Corsetten — Mode-Artikelen — Linoleums
en Karpetten — — — — Naaimachines

Ruime keuze

Scherpe prijzen à contant

Depôt van Gebr. Palthe, Ververij, Almelo

kerkelijk waren en bleven ze een eenheid, in dien zin, dat voor beide gemeenten slechts één kerk van de verschillende „godsdiensstige gezinden” bestaat.

Moeilijke tijden zijn door de bewoners dezer dorpen vaak doorgemaakt. Niet slechts werd de geheele bevolking ge-

Ned. Hervormde Kerk te Zegwaart.

Foto welwillend afgestaan door C. Dekker, Foto Studio, Zegwaart

troffen door de groote branden in 1650 te Zegwaart en in October 1701 te Zoetermeer, doch vooral in den Spaanschen tijd leefde men hier alles behalve veilig en gelukkig. In 1579 koos de ambachtsheer, de oudste zoon van den in 1568 onthoofden graaf van Egmond de Spaansche zijde, en werden zijn goederen verbeurd verklaard. 't Ging hier in dien tijd nogal Spaansch toe. Althans uit nagelaten brieven van Ds.

BONDS-HOTEL ~ CAFÉ-RESTAURANT

„DE GOUDEN LEEUW”

ZOETERMEER :: TELEFOON 1

Diverse vergaderzalen. Gelegenheid voor Bruilofts-
partijen. Garage en Uitspanning. ~ Aanbevelend,

== A. J. J. VAN WELL ==

A. MUILWIJK, Zegwaard

Telefoon 2

Groothandel in:

Koloniale Waren ~ Comestibles

Chocolade en Suikerwerken

Drogistartikelen

Chemicaliën en Geneesmiddelen

J. van Tilburg - Woning-Inrichting

Levering van Meubelen, Netmatrassen, Bedden, Kar-
petten, Gordijnen, Linoleums, enz. Ook repareren, op-
nieuw beitsen, politoeren, stoffeeren en overtrekken van
meubelen. Verleggen en vermaken van linoleums en
tapijten, enz. ~ ~ ~ ~ ~ Beleefd aanbevelend

HET AANGEWEEZEN VAKKUNDIG ADRES IS

Schenkelweg D 3 - Zegwaard

Wynandus van Beek. in 1575 de eerste predikant alhier, krijgt men een kijkje in den treurigen kerkelijken en zedelijken toestand uit die dagen alhier.

Toen Leiden in 1574 werd belegerd, ondernam Boisot een poging het te ontzetten. Op last van den Prins van Oranje werden hier de dijken doorstoken en wilde men het Zoetermeer bereiken. Hoewel 't land hier onder water stond, zouden de pogingen zijn mislukt als niet Wolfert Adriaansz den weg had gewezen, waardoor de Spanjaarden uit Zoetermeer en Benthuizen, die de ontzettingspogingen moesten tegenwerken, op de vlucht sloegen.

Ook de Fransche tijd was niet alles. De belastingen waren hier ondragelijk en met zooveel vreugde als de Franschen waren begroet, met nog grooter vreugd zag men ze gaan. Een eerepoort werd op de grens van Zoetermeer en Zegwaart opgericht en er werd zoo uitbundig blijde ondergedanst, dat sommigen er bij neerzakten. Deze eerepoort is in 1913 bij de 100 jarige herdenking van het vertrek der Franschen nog eens op die plaats opgericht.

Rustig is het hier zelden geweest onder de landbouwers, veehouders en turfstekers dezer gemeenten.

Gelijk ieder zijn kaveltje en slootje bezat, goed gescheiden van andermans gebied, zoo had ook ieder zijn meeninkje en het kerkelijk leven gaf steeds een getrouw beeld van het polderland.

In den Roomschen tijd ging het best. Toen ging ieder naar het kerkje aan den Broekweg bij de Zwaardsloot. Althans pastoor Van Rijn vertelt daarvan in zijn „Oudheden en Gestichten van Rhymland”, in 1719. Dit kerkje is over menig jaar (= voor vele jaren) afgebroken. Het kerkhof en plein veranderde door uitdelving van het veen in 1710 in een plas.

Zegwaart had een kapelletje tegenover den Molenweg, destijds Kapelle-laan geheeten. 't Was gewijd aan Onze Lieve Vrouwe, weshalve de kermis oudtijds hier omstreeks begin September gehouden werd. Pastoor Koninks werkte hier in den reformatorischen tijd (1572). Toen was er reeds voor beide dorpen 1 kerk en 1 pastoor. Later stond hier pastoor Van Nispen uit een aanzienlijk geslacht, opgevolgd door den geleerden priester de Greef, die in 1719 de pastorie bewoonde en voorafgegaan door pastoor Vermeulen, die om zijn twisten met de Hervormden in 1655 uit Holland ver-

J. C. BAXMEIER ZOETERMEER

Opgericht 1835 - Telef. 16

Wanneer men plannen maakt te verhuizen, gaat men de bestaande stoffeering nazien en tracht men zooveel mogelijk hiervan in de toekomstige woning te gebruiken en zoo noodig vult men het met iets nieuws aan.

Vraagt hiervoor vakkundig advies. Al het **bestaande kan**, indien met kennis verwerkt, weer zeer goed dienst doen. Het is gemakkelijker dit op Uw toekomstige woonplaats te bespreken, dan op de plaats van vertrek. Wij geven U gaarne dit advies en tevens een begrooting van kosten. Het verplicht U tot niets. **Eenige uren praten en U is van de geheele zorg van de verhuizing af.**

Ook wanneer U zich geheel nieuw gaat inrichten, vraag dan, **alvorens elders te gaan, bij ons offerte.** Onze zeer uitgebreide collectie in het betere genre zal U ongetwijfeld bevredigen. Onze toonkamers gaven U steeds de nieuwste ontwerpen te zien, zoowel in meubelen als gordijnen en tapijten.

Op aanvraag zenden wij U onze album met eigen model gratis toe en noodigen U gaarne tot een bezoek uit.

Dorpsstraat Zegwaard

Foto welwillend afgestaan door C. Dekker, Foto Studio, Zegwaard

bannen werd. In 1694 kregen de Jansenisten hier groote aanhang, die in 1757 weer verdwenen.

In 1817 werd de R.K. Kerk in het dorp gebouwd, nadat de vroegere aan den Voorweg was afgebroken. Ze had een aardig koepeltorentje.

Door de onvermoeide jarenlange pogingen van pastoor Turnhout, verrees in 1915 een geheel nieuw kerkgebouw, evenals het vorige gewijd aan St. Nicolaas. Nadat de kerk van 1817 reeds in 1858 door een andere op dezelfde plaats was vervangen. Dit gebouw is vooral wat het schilderwerk betreft een kunststuk. Dit werd vervaardigd door Frans Loots.¹⁾

De Remonstranten hebben hier ook een flinke gemeente gehad.

Reeds in 1619 moest de Synode van Dordrecht de predikant der Herv. Kerk wegens Arminiaansche afwijking afzetten. In 1634 werd een kerkje gebouwd dat tot 1841 dienst deed. Toen verrees een nieuw kerkje, waarin een steen in den achtergevel vermeldt, dat de eersten steen gelegd is op

¹⁾ Voor breedere beschrijvingsverklaring van dit schilderwerk zie men de artikelen van J. P. Verhaar Pz. in de Leidsche Courant van Januari 1923.

Drogisterij „HET GOUDEN KRUIS”

Dorpsstraat A 68 - Zegwaart
GEDIPL. ASS. APOTHEKERES

Homoeopathische Geneesmiddelen - Verbandstoffen en
Ziekenverplegingsartikelen - Chemicaliën - Drogerijen
Toilet- en Schoonmaakartikelen

J. D. P. van Duyvenbode

Lood- en Zinkwerker
Zegwaart - TEL. 83

Aanleg van Electriciteit en Waterleiding
Erkend Installateur

„DE KLEINE WINST” - C. KLOS

Kruideniers- en Grutterswaren

Zuivelproducten - Fijne Vleeschwaren
- Handel in Boter, Kaas en Eieren -
Manufacturen - Behangselpapier -
Bloem- en Tuinzaden
Bonbons, Chocolade en Suikerwerken
Stationsstraat 45 - Zegwaart

Tabak- en Sigarenmagazijn

J. SENTEL DZN.

DORPSSTRAAT A₂₄ · ZEGWAART

Ruime keuze Rookartikelen

13 April 1841 door Antonie Nicolaas Molenaar. Het paalde aan de predikantswoning. In 1787 werden de gemoederen ook hier verhit in den strijd tusschen Prinsgezinden en Patriotten. De rustende Remonstrantsche predikant Pieter v. d. Bosch, ondervond daarvan de droevigste gevolgen. Een drama schandelijk in opzet en uitvoering speelde zich hier af, waarvan de vermelding een zwarte vlek nalaat op het historieblad onzer dorpen. Het gepeupel bestormde zijn woning, wyl hij verdacht werd van anti-Oranjegezindheid. Hij moest de vlucht nemen over de daken en werd later, nadat zijn lijk 5 dagen was blijven liggen, aan een touw door het water gesleept en zonder kist begraven.

In 1865 werd, na opheffing der Gemeente het Kerkgebouw gekocht door Marinus en Isaac Bos en gebruikt voor Evangeliesatielokaal van „De Vrienden der Waarheid”, wyl de predikant Ds. Van Sittert eenigszins de Groninger richting scheen toegedaan. Met de komst van Ds. Y. Bootsma, die een Gereformeerde prediking bracht, werd dit lokaal bestemd voor Chr. Bewaar-, Naai- en Breischool en na opheffing daarvan deed het een paar jaar dienst als hulplokaal bij de Chr. School, die wegens uitbreiding een geheel nieuw gebouw kreeg. Thans is het gerestaureerd en wordt gebruikt als Vereenigingsgebouw van de Nederl. Herv. Kerk, terwijl het tijdelijk is ingericht voor ontspanningslokaal voor de werkloozen.

Na den dood van Ds. Y. Bootsma heeft zich de geschiedenis herhaald en is in de voormalige Chr. School gevestigd de Evangelisatie tot verbreiding der Geref. Waarheid in de Herv. Kerk.

Mede tijdens de periode van Ds. van Sittert ontstond de Chr. Afgescheiden gemeente waaruit de Chr. Geref. Kerk en later de Gereformeerde Kerk groeide. Deze vergaderde van 1861 tot 1931 in een eenvoudig gebouw in het Lager einde, doch betrok aan den Stationsweg een geheel nieuw, mooi Kerkgebouw van toren en klokken voorzien.

De Vrijzinnig Hervormden, die zich niet konden vereenigen met de prediking van Ds. Bootsma, organiseerden zich eveneens afzonderlijk, terwijl mede onder invloed van Benthuisen ook een Geref. Gemeente tot openbaring kwam.

De geestelijke stroomingen zijn in den loop der jaren gevormd mede onder invloed van Ds. Kohlbrugge uit Leiden en Ds. Ledeboer uit Benthuisen.

Drinkt, na een dag van zweet en zwoegen,
een fijn glas Bier in „**Ons Genoegen**”.
Zoekt een gezellig samenzijn,
bij **Toon van Fraassen** moet je zijn.

Melk~ en Zuivelproducten
J. HOUTMAN
SCHENKELWEG D 2
ZEGWAART

C. VAN DRIEL - ZEGWAART

TELEFOON 71

ELECTRISCHE LANDBOUWSMEDERIJ
CENTRALE VERWARMING
RIJWIELHANDEL
REPARATIE

M. J. W. PIETERSE
ELECTRISCHE BROOD- EN BANKETBAKKERIJ

Fijne Bonbons, Chocolade
: en Suikerwerken :

Gedurende het Zomerseizoen: alle soorten IJS verkrijgbaar
Dorpsstraat 13 - Zoetermeer

De oudste en grootste Protest. Kerk, zoowel wat gebouw als zielental betreft, is nog steeds de Nederl. Herv. Kerk.

De Kerk te Zegwaart droeg steeds den naam van Zoetermeer, omdat na de scheiding tusschen de gemeenten, de ambachtsheer van Zoetermeer het Collatierecht had, d.w.z. hij stelde de predikant aan en had nog andere rechten.

In 1590 werd de Kerk die voor de Reformatie aan de Roomschen behoorde, gerestaureerd en in 1784 afgebroken en door een nieuwe vervangen. Bij opening van de grafkelder der ambachtsheeren, vond men een kist, waarin „het lichaam van Louise van Croy”, echtgenoot van Johan van Bourgondië”, bezitter van de heerlijkheid met Palestyn vereenigd; de steen is voorzien van het jaartal 1590. Een gedenksteen herinnert aan deze bouw in 1787 voltooid „toen de heeren J. Kerkhoven en H. J. Vonck Schouten en C. van Leeuwen en C. Maaskant Kerkmeesters van Soetermeer en Zegwaart waren”.

Eveneens spreekt een gedenksteen van de eerste steenlegging door „de hand deez' drietal jongelingschap, heeft de eerste steen aan dit gebouw gelegd tot fundament en trap, voor 's menschen heil en godsdiensttrouw. Den 13 April 1785 Thomas van Leeuwen, oud 12 jaar, Hugo Maaskant, oud 10 jaar, Adriaan Overvliet, oud 10 jaar”.

In het Koor was een zwart bord in 1590 gemaakt, in 1660 vernieuwd, waarop men in versvorm de verdiensten kan lezen van de toen meest vooraanstaande personen.

Het heeft 4 pilaren, een Koor, een prachtig gebeeldhouden preekstoel met voorstellingen van de Wetgeving op Sinai, Mozes bij het brandende braambosch en de druiven van Eskol. Een mooi orgel, dateerend uit 1839, versiert het geheel evenals de Regeeringsbanken met de wapens van vroegere ambachtsheeren en families.

De toren, in 1642 (nadat hij door een sterke wind was omgewaaid) werd wat het bovenste gedeelte betrof, vernieuwd met achtkantigen spits, waarin een koepelruimte, met klokken en uurwerk voorzien, waarvan de oudste klok reeds dateert uit 1571.

Behalve aan de reeds hierboven genoemde predikanten, herinneren we nog aan Ds. Lodensteyn, die dezelfde pastorie bewoonde als wijlen Ds. Bootsma, en van wiens hand in het archief der Kerk nog een oud notulenboek te vinden is, in een schrift, voor onzen tijd, niet gemakkelijk te ontcijferen.

Jodocus Lodensteyn was in 1644 predikant te Zoetermeer en geheel de Voetiaansche (Gereformeerde) richting toegedaan, waarvan hij later in Utrecht, mede als reactie op de oppervlakkigheid der Cocceanen, eenigermate afweek, blijkende o.m. uit het feit, dat hij het Avondmaal niet meer durfde te bedienen.¹⁾

De beschrijving van de geschiedenis van den bodem met zijn polders en droogmakerijen zou ons te ver buiten het aangegeven bestek voeren. Genoeg zij het te weten, dat de eerste plassen in 1668 en de laatste in 1860 zijn drooggelegd.

Moge het verleden de bevolking inspireeren tot eendrachtige samenwerking en deze leiden tot een schoone toekomst.

H. NIEUWENHUYSEN.

Zegwaart, Sprokkelmaand 1933.

Ligging — Bijzonderheden.

Zoetermeer en Zegwaart liggen als een groote ruit midden in het Zuid-Hollandsche polderland, ten Zuiden en ten Oosten begrensd door de landscheiding tusschen Rijnland en Delfland-Schieland. Het grondgebied wordt doorsneden door wegen naar Den Haag, Leiden, Alfen, Boskoop, Bleiswijk en Pijnacker, welke echter geen van alle het groote doorgaande verkeer bedienen, al neemt uit den aard der zaak ook op deze wegen het autoverkeer sterk toe. De meergenoemde „Stad- en Dorpbeschrijver” vermeldt over deze wegen o.m.: „De passagie door het Dorp, maakt hetzelfde altijd leevendig en vermaaklijk; men vind er verscheide schoonen Rijweegen en andere vrij goede Paden voor den voetganger. Onder deze teld men als zeer vermaaklijk de weg over Bleyswijk na Rotterdam”. Deze gemakelijkheid is voor ons wel het allervermakelijkst!

De doorgaande binnenvaart maakt gebruik van de Vliet of de Gouwe en doet dus niet het ertusschen gelegen Zoetermeer/Zegwaart aan, al is er een behoorlijke waterverbinding van deze plaatsen met Rotterdam, Amsterdam en Den Haag. Alleen de spoorweg Den Haag—Gouda trekt met deze hoofdroute een rechte lijn door beide gemeenten en uit den trein

¹⁾ Hoe interessant ook, de aard van dit artikel laat niet toe, verder op Lodensteyn, als theoloog, schrijver en dichter in te gaan.

Rijwielhandel W. Du Clou

Dorpsstraat 44 ~ Zegwaart

Agent:

Nederl. Kroon - Bato - Germaan en Magneet
Reparatie-inrichting ===== Aanbevelend

Fa. Wed. J. HENNEKEN
HOORN E 2 :-: ZEGWAART

Leverd alle soorten **Gereedschappen voor Land- en
Tuinbouw**, alsmede groene Carbolineum voor Schuren,
Schuttings en Kippenhokken, alle kleuren Verven, Kip-
pengaas in alle hoogten en maaswijdten, **huishoudelijke
en tuinsproei-artikelen** =====

Sterk concurrerend

Beleefd aanbevelend

P. H. Groenheijde, Vlamingstr. B 30

Giro 2359 - Telef. 89 - Zoetermeer

HANDEL IN ALLE SOORTEN
BRANDSTOFFEN
VOOR HUISBRAND EN INDUSTRIE

ZOEKT U een vertrouwd en billijk
adres voor de levering van

Kruidentierswaren -
Drogistartikelen -
Wijnen, enz., enz.?

Onderstaand adres biedt U de garantie
van goede waar tegen billijken prijs

Aanbevelend

G. J. ROOS - Zegwaart - Lagereinde A 159

Rokkeveensche weg

kennen de vele reizigers de pittoreske torentjes der Ned. Hervormde en R.K. Kerken.

Het schijnt wel, dat alles wat de gemeenten aan fraaie bouwwerken bezaten, voor nieuwe gebouwen heeft moeten plaats maken. We lezen toch, dat aan den Voorweg te Zoetermeer voorheen „Kapitale Buitenplaatsen” werden gevonden, die alle in aanzienlijke bouwmanswoningen zijn veranderd.

De Ambachtsheer van Zoetermeer onderhield ter plaatse een heerenhuis, dat eveneens verdwenen is, terwijl de plaatselijke regeering en het Gerecht voor hunne vergaderingen op particuliere herbergen aangewezen waren. De in de 19e eeuw gebouwde raadhuizen van Zoetermeer en van Zegwaard zijn eenvoudige gebouwen zonder pretentie.

Verbindingen.

Aan het Station Zoetermeer-Zegwaard van den spoorweg Den Haag—Gouda stoppen slechts 7 treinen per dag in

VOOR GOEDE . . . EN
GOEDKOOPE

rookbehoef ten

is het aangewezen adres

P. Cammeraat

Sigarenfabrikant

Stationsstraat, Zoetermeer

Vraagt speciaal eigen fabriekaal

Joh. van Diemen GZ

TIMMERMAN

en

AANEMER

Leidsche wallen 52A

ZOETERMEER

H. Rodenburg & Zn.

ZEGWAART

Kruidenierswaren

Koek en Banket

Drogistartikelen

Homoeopathische Geneesmiddelen

F. A. Rademaker ~ Zegwaart

Rijks Gediplomeerd Hoefsmid

Grof- en Kachelsmederij

annex Rijwielhandel

J. MOERS

ZOETERMEER - TEL. 32

STOFFEERDERIJ

Autobekleding - - - - Meubelhandel

Eigen Beddenmakerij

tegen scherp concurrerende prijzen!!

iedere richting, dus 14 in totaal. Hoewel men hierdoor verbinding heeft met het geheele land, zoo verlangt men tegenwoordig toch een veelvuldiger communicatie met de groote steden in de nabijheid. Hierin wordt behoorlijk voorzien door autobussen. In de eerste plaats brengen de Citos Bussen de reizigers 9 maal daags in drie kwartier naar Den Haag.

Voorts heeft de Citos 8 autobusverbindingen met Rotterdam, via Berkel, Bergschenhoek en 6 diensten op Leiden, via Benthuisen, Hazerswoude.

De dienstregelingen zijn als volgt:

Dienstregeling „CITOS”, Zoetermeer — Den Haag v.v.

Standplaats DEN HAAG: Oranjeplein

Zoetermeer	7.10	7.40	8.10	10.10	12.10	2.10	4.10	6.10	8.10
Leidschendam	7.30	8.00	8.30	10.20	12.30	2.30	4.30	6.30	8.30
Voorburg	7.40	8.10	8.40	10.40	12.40	2.40	4.40	6.40	8.40
Rijswijk	7.50	8.20	8.50	10.50	12.50	2.50	4.50	6.50	8.50
Den Haag	7.55	8.25	8.55	10.55	12.55	2.55	4.55	6.55	8.55
Den Haag	8.00	10.30	12.30	2.30	4.30	6.30	8.30	9.30	10.00
Rijswijk	8.05	10.35	12.35	2.35	4.35	6.35	8.35	9.35	10.05
Voorburg	8.15	10.45	12.45	2.45	4.45	6.45	8.45	9.45	10.15
Leidschendam	8.25	10.55	12.55	2.55	4.55	6.55	8.55	9.55	10.25
Zoetermeer	8.45	11.15	1.15	3.15	5.15	7.15	9.15	10.15	10.45

EXTRA DIENSTEN

Op Zaterdag 10.40 n.m. uit Zoetermeer en 11.30 n.m. uit Den Haag.

Op Zon- en Feestdagen 9.40 n.m. en 10.40 n.m. uit Zoetermeer.

” ” 11.00 n.m. en 12.00 n.m. uit Den Haag.

Dienstregeling „CITOS”, :- Zoetermeer — Rotterdam

Leiden			9.00		1.00	3.00		7.00
Hazerswoude			9.35		1.35	3.35		7.35
Benthuisen			9.45		1.45	3.45		7.45
Zoetermeer	7.00	8.00	10.00	12.00	2.00	4.00	6.00	8.00
Berkel	7.20	8.20	10.20	12.20	2.20	4.20	6.20	8.20
Bergschenhoek	7.30	8.30	10.30	12.30	2.30	4.30	6.30	8.30
Rotterdam	7.50	8.50	10.50	12.50	2.50	4.50	6.50	8.50
Rotterdam	8.00	10.00	12.00	2.00	4.00	6.00	8.00	10.00
Bergschenhoek	8.25	10.25	12.25	2.25	4.25	6.25	8.25	10.25
Berkel	8.30	10.30	12.30	2.30	4.30	6.30	8.30	10.30
Zoetermeer	8.50	10.50	12.50	2.50	4.50	6.50	8.50	10.50
Benthuisen			9.05		1.05	3.05		7.05
Hazerswoude			9.15		1.15	3.15		7.15
Leiden			9.50		1.50	3.50		7.50

EXTRA DIENSTEN

Op Zaterdag 10.00 n.m. uit Zoetermeer en 11.00 n.m. uit Rotterdam.

Op Zon- en Feestdagen 10.00 n.m. en 11.00 n.m. uit Zoetermeer.

” ” 11.00 n.m. en 12.00 n.m. uit Rotterdam.

N.B. ” Dienst Hazerswoude—Zoetermeer niet op Zondagen.

J. A. REGTERS

STATIONSSTRAAT B 150 -- ZEGWAART

Handel in MELK- en ZUIVELPRODUCTEN
Dagelijks verse SLAGROOM verkrijgbaar

AANBEVELEND J. A. REGTERS

Expeditie - Zegwaart

TELEFOON 37

Rotterdam	Zaanstreek (Zaandam)	Amsterdam
Haagscheveer 25	J. KEESEN	Singel t.o. 76
Tel. 22860	Tel. 4041	Tel. 44529

met verbinding door geheel Nederland

A. en J. VAN BEEK.

H. REEUWIJK

Zoetermeer :: Voorweg 32c

Handel in alle soorten

Brandstoffen

Beleefd aanbevelend

ZOETERMEER - BENTHUIZEN - HAZERSWOUDE

<i>Rotterdam</i>	<i>8.00</i>	<i>12.00</i>	<i>2.00</i>		<i>6.00</i>
ZOETERMEER	7.50	8.55	12.50	2.50	4.00 6.50
Benthuizen	8.05	9.05	1.05	3.05	4.15 7.05
Hazerswoude	8.15	9.15	1.15	3.15	4.25 7.15
<i>Leiden</i>	<i>8.50</i>	<i>9.50</i>	<i>10.50</i>	<i>3.50</i>	<i>7.50</i>
<i>Leiden</i>	<i>8.00</i>	<i>9.00</i>	<i>1.00</i>	<i>3.00</i>	<i>4.00 7.00</i>
HAZERSWOUDE	8.35	9.35	1.35	3.35	4.35 7.35
Benthuizen	8.45	9.45	1.45	3.45	4.45 7.45
Zoetermeer	8.55	10.00	2.00	4.00	4.55 8.00
<i>Rotterdam</i>	<i>10.50</i>	<i>2.50</i>	<i>4.50</i>		<i>8.50</i>

De *cursief* gedrukte tijden zijn aansluitende bussen.

Voor correcte aansluiting wordt ingestaan.

Richting ROTTERDAM te Zegwaard overstappen.

" LEIDEN te Hazerswoude "

NIET OP ZONDAGEN

Bovendien is er een autobusdienst via Pijnacker op Delft, zoodat van Zoetermeer-Zegwaard de steden Leiden, Den Haag, Delft, Rotterdam en Gouda gemakkelijk te bereiken zijn.

Middelen van Bestaan.

Zooals uit het voorgaande blijkt, is de veehouderij de hoofdbron van bestaan voor beide gemeenten. Van de gewonnen melk werd oudtijds op iedere boerderij boter en kaas gemaakt; hoewel er nog verscheidene boeren zijn, die zelf hun boter bereiden, zoo heeft toch het machinale bedrijf velen er toe gebracht hun melk „zoet” te verkoopen aan een der beide in Zegwaard gelegen zuivelfabrieken. Een dezer ondernemingen is de bekende zuivelfabriek „Nutricia” te Zoetermeer (hier ziet men weer hoe de beide plaatsnamen dooreen gebruikt worden, die zich vooral heeft toegelegd op de vervaardiging van speciale preparaten voor zuigelingen, zwakken, suikerzieken, enz. Zij exporteert hare producten naar alle einden der wereld en heeft niet weinig bijgedragen tot de bekendheid van Zoetermeer. Het zuivelbedrijf heeft ook het aanzijn gegeven aan een uitgebreiden boterhandel, die door ruim 40 personen in het groot, zoowel als in het klein wordt bedreven, en aan verscheidene veehandelaren, die de markten te Rotterdam, Delft en Leiden plegen te bezoeken en op hun beurt weer aan vervoerders, enz. werk geven.

BONDSCAFÉ - RESTAURANT
„DE JONGE PRINS”

C. VEELENTURF

Zoetermeer—Zegwaart

SPECIALE ZALEN VOOR BRUILOFTEN,
VERGADERINGEN - VERKOOPINGEN,
==== ENZ. ====

LUXE AUTO-VERHUUR-INRICHTING

„DE JONGE PRINS”

J. H. VEELENTURF

Zegwaart - Telefoon 19

Speciaal adres voor Auto's voor Trouw-, Rouw-
en Familiepartijen, ~ ~ ~ ~ Billijke tarieven.
Heeft U een auto nodig? Bel dan even op no. 19

Naast de veehouderij is de tuinderij de laatste jaren van stijgende beteekenis; in elk der beide gemeenten treft men meer dan 20 tuinders aan, die door zeer intensieve cultuur een maximaal rendement van hun grond weten te trekken, tenzij, zooals verleden jaar, de prijzen der producten de gemaakte kosten niet of nauwelijks goed maken.

In Zegwaard hebben zich in hoofdzaak de neringdoenden, ambachtslieden en en klein-industrieëlen gevestigd; hun aantal is ongeveer op 150 te stellen tegen circa 50 in Zoetermeer.

Op één grootbedrijf kan nog worden gewezen, n.l. een carrosseriefabriek, die echter, hoewel op grondgebied van Zegwaard staande, overigens hoofdzakelijk op Pijnacker is georiënteerd.

Gemeentebestuur.

De beide gemeentebesturen staan onder één burgemeester en hebben gemeenschappelijk één secretaris. Er zijn echter twee gemeenteraden, die volkomen vrij zijn in hunne handelingen, wat wel tot moeilijkheden aanleiding zou kunnen geven, doch die in de praktijk als regel bereid bleken gemeenschappelijke belangen door onderling overleg te regelen.

Voor iedere gemeente volgen thans enkele feitelijke gegevens, waarbij wij naar het spraakgebruik Zoetermeer het eerst behandelen.

Zoetermeer.

De Gemeenteraad bestaat uit 7 leden (4 R.K., 2 A.R., 1 H.G.S.). Burgemeester is L. R. Middelberg.

Secretaris: G. P. Blaauwhof.

Ontvanger: J. G. Koole.

Wethouders: J. W. Groenewegen en A. G. Scheer.

Gemeente-Architect: J. Dekker.

De Secretarie is geopend van 9.— tot 12 uur en van 1.30 tot 3.30 uur.

De Gemeente heft 80 opcenten op de Grondbelasting (gebouwde eigendommen) en 10 opcenten op onbebouwde eigendommen; bovendien 80 opcenten op de Gemeentefondsbelasting, 10 opcenten op de personeele belasting en 30 opcenten op de vermogensbelasting en geen straatbelasting of zakelijke bedrijfsbelasting.

Adr^s. D. van Rijs

Dorpsstraat
ZEGWAART

Zadelmaker en Stoffeerder

Levering van Jalouzieën,
Rolluiken en Marquizen

J. D. DE WILDE

Dorpsstraat 119
Zegwaart

Schilder ~ Glazen-
wasscher en Behanger

E. Verboom

Dorpsstraat 57
Telefoon 54
ZEGWAART

Tabak
Sigaren
Sigaretten

DENK bij uwe inkoop
op 't gebied van

Manufacturen,

Mode-Artikelen, enz.
aan

Wed. G. Beumers

Dorpsstraat — Zegwaart

CAFÉ-BILLARD

Joh. van Diemen GZ

Vergunning

Leidsche wallen 52 A

ZOETERMEER

Mooi gelegen aan Visch-
water. Vrije Rijwielstalling

A. van der Spek & Zn.

Dorpstraat 155
ZEGWAART

Grossier in

Roomboter en Eieren

Annex: **Menginrichting**

TEL.: ZOETERMEER 8

Bloemisterij

J. C. SWART

Dorpsstraat 32 ~ Zegwaart
Tel. 85

:-: Levering van alle
voorkomende Bloem-
werken ~ Aanleg en
onderhoud van Tuinen :-:

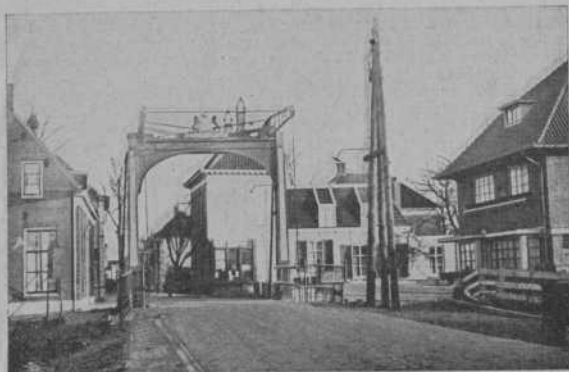
J. VAN OS

ZEGWAART
Telefoon 14

TIMMERMAN

AANNEMER

Machinale Houtbewerking

Dorpsbrug te Zoetermeer.

Foto welwillend afgestaan door C. Dekker, Foto Studio, Zegwaart

Het aantal inwoners bedroeg in:

1900	1230
1910	1403
1915	1552
1920	1604
1925	1673
1930	1739
1933	1706

Zegwaart.

De Gemeenteraad bestaat uit 7 leden (2 R.K., 1 A.R., 1 H.G.S., 1 V.B., 1 S.G.P., 1 C.H.).

Burgemeester is L. R. Middelberg.

Secretaris: G. P. Blaauwhof.

Ontvanger: M. Reinders.

Wethouders: J. D. P. van Duijvenbode en A. J. N. van Well.

Gemeente-Architect: J. Dekker.

De Secretarie is geopend van 9—12 en 1.30—3.30 uur.

De Gemeente heft 80 opcenten op de Grondbelasting (gebouwde eigendommen), 20 opcenten op de onbebouwde eigen-

Gedurende vele jaren was in Zoetermeer-Zegwaard de prijs voor petroleum zeer hoog. Dat het voor de leveranciers mogelijk was om de prijzen zoo hoog te houden, kwam door het feit, dat zij volgens onderlinge afspraak niet tegen elkaar concurreerden en hun venters en vertegenwoordigers contracten lieten teekenen, waardoor deze laatste dikwijls voor jaren lang met handen en voeten waren gebonden. Het was wat men noemt »Een Trust« d.w.z. een kleine groep zeer vermogende firma's, hadden alles in handen zonder concurrentie, waardoor het hun mogelijk was op hun petroleum een winst te maken, zoo hoog als zij zelf wenschelijk vonden. Men begrijpt dat door deze handelwijze aan onze Gemeenten belangrijke bedragen zijn onttrokken omdat het gebruik van petroleum zeer groot was, hetgeen een gevolg is van de afwezigheid van gas en de zeer hooge tarieven voor electriciteit.

Als een verzachtende omstandigheid kan gelden dat vele inwoners, onbewust, deze offers brachten, omdat men meende dat de prijs werkelijk zoo hoog was.

In het jaar 1930 is in dezen toestand echter verandering gekomen, doordat een inwoner probeerde, petroleum te verkoopen buiten de bovengenoemde Trust om en tegen zeer verlaagden prijs.

Dit was voor de Trust te bar. Stel je voor, een klein koopman zou daar zoo maar even hun winstgevendens petroleumhandel in gevaar brengen. Wat haalt zoo'n brutaaltje toch in het hoofd! Doch direct maar flink aangepakt en bestreden, dan zou die beweging wel gauw onder de knie liggen.

Gedurende de eerste dagen kreeg Zoetermeer-Zegwaard elken dag bezoek van verschillende controleurs, inspecteurs, kwajongeurs enz., om alles te bespionneeren en vooral om het publiek bevreesd te maken, dat voor zulke lage prijzen geen goede petroleum te koop was, waarin men goddeels ook slaagde.

Ook nam men langs omwegen monsters van die goedkoopse petroleum om deze in Laboratoria te onderzoeken. Het resultaat hiervan viel de heeren waarschijnlijk niet mee, want men heeft hiervan nimmer iets gehoord.

Jammer voor hen waren er toch enkele inwoners, welke uit nieuwsgierigheid enkele liters vrije petroleum kochten. Deze waren echter zeer verwonderd, dat deze bij gebruik toch goed voldeed. Het gevolg hiervan was, dat ook hun bureu en kennissen de vrees om »in de lucht te vliegen« weg zetten en weldra was het gebruik van vrije petroleum zoo toegenomen, dat de groote Maatschappijen hun prijs moesten verlagen om niet geheel van de markt te worden verdrongen, doch de vrije petroleum bleef in prijs tot heden steeds lager die van de Trust.

Deze laatste zag zijn afnemers in hoofdzaak beperkt tot de goed gesitueerden en hen die toch niet willen of kunnen veranderen.

Ook in vele omliggende plaatsen ging de mare, dat in Zoetermeer-Zegwaard goedkoopse petroleum was, waar men overal, juist in deze tijden van bezuiniging, reikhalzend naar uitzag.

Thans, begin 1933, dus bijna in drie jaar tijds is reeds een hoeveelheid vrije petroleum verkocht, welke de »Groote en Kleine Dobbe« tezamen niet zouden kunnen bevatten.

Naar alle plaatsen en steden tot uren in den omtrek wordt thans vanuit deze Gemeenten petroleum geleverd.

Door te maken, geringe winst op groote omzet, verschaft dit ook het bestaan aan

EEN BEKEND INWONER.

dommen en 80 opcenten op de Gemeentefondsbelasting, 40 opcenten op de personeele belasting en 30 opcenten op de vermogensbelasting.

Het aantal inwoners bedroeg in:

1900	1592
1910	1976
1920	2236
1925	2378
1930	2654
1933	2943

Politie en Brandweer werken in beide gemeenten samen en zijn voldoende geoutilleerd.

Gas, Water, Electriciteit.

Beide gemeenten betrekken drinkwater van de Stichting „De tien Gemeenten”, electriciteit van de gemeente Delft.

Over gasvoorziening wordt met Delft onderhandeld.

De prijs van het *water* bedraagt *f* 0.25 per m³. die voor *Electrisch licht* *f* 0.26 per kwu.

Post, Telegraaf, Telefoon.

Het postkantoor „Zoetermeer” ligt in de gemeente Zegwaart en is geopend op werkdagen van 8.30—12.30, 14—16, 18—19 uur.

Telefoon op werkdagen: van 8—21 uur.

op Zon- en feestdagen: „ 8—9 „

GEBR. SMITS, Aannemers

van TIMMER-, METSEL-, BETON-,
GROND- en WATERWERKEN

MACHINALE HOUTBEWERKING

ZOETERMEER, Leidsche Wallen No. 100 A, TELEFOON No. 5
= Agenten van de =
Brandverzekering van 1838 genaamd „DE GROOTE BOSSCHE”

Vestigt U te Zegwaard

Binnen 15 K.M. afstand van deze bloeiende
gemeente liggen DEN HAAG, DELFT,
ROTTERDAM, GOUDA en LEIDEN.
Gelegen aan spoorweg DEN HAAG-
GOUDA en toekomstige Rijksweg DEN
HAAG-UTRECHT. Busverbindingen met
DEN HAAG, DELFT, ROTTERDAM
en LEIDEN

Gemeentelijk Bouwterrein

met aansluiting electrisch licht en water-
leiding beschikbaar. Inlichtingen bij het
Gemeentebestuur.

J. DEKKER
ARCHITECT

TELEFOON Nr 9

HAZERSWOUDE

Onderwijs.

Op onderwijsgebied kan men zeggen, dat Zoetermeer en Zegwaard één zijn. Er is voor beide Gemeenten:

- 1 Openbare Lagere School te Zegwaard.
- 1 Christelijke School te Zegwaard.
- 1 R.K. Lagere Jongensschool te Zoetermeer.
- 1 R.K. Lagere Meisjesschool met fröbelschool te Zoetermeer.

's Winters worden land- en tuinbouw cursussen gehouden.

Voor het volgen van Middelbaar-, Voorbereidend Hooger- en Nijverheidsonderwijs is men aangewezen op Den Haag en de overige steden in den omtrek, die gemakkelijk te bereiken zijn.

Kerkgenootschappen.

Ook kerkelijk zijn beide gemeenten volkomen samengesmolten.

De Ned. Herv. Kerk staat te Zegwaard (Pred. Ds. J. F. Röth),

De Gereform. Kerk " " " (" Ds. H. Versluys),

De Gereformeerde Gemeente komt samen te Zegwaard, evenals de Vereeniging tot verbreiding der Gereformeerde Waarheid en de Vereeniging voor Vrijzinnig Hervormden.

De Roomsche Katholieke Kerk staat te Zoetermeer (Pastoor A. J. J. Leusen) en telt 1130 parochianen. (De Ned. Herv. Kerk 730 belijdende leden, de Gereformeerde Kerk 188, de Gereformeerde Gemeente 45, de Vereeniging tot verbreiding der Gereform. Waarheid 40 en de Vrijzinnig Hervormden 55).

Openbare Gezondheid.

In beide Gemeenten is een medicus gevestigd, die tevens Gemeente-arts is, te weten te Zegwaard Dr. J. W. Palte en te Zoetermeer Dr. W. A. Steur.

De afd. van „Het Groene Kruis” zorgt voor de wijkverpleging, waartoe één verpleegster voor beide Gemeenten is aangesteld.

Te Zegwaard is de dierenarts J. L. Moerkercken v. d. Meulen gevestigd.

HELDERLUST

STOOMWASSCHERIJ

HUGO DE GROOTSTR. 54, DELFT - TEL. 540

Behandeling Overhemden, Manchetten, Boorden
enz. ZONDER SLIJTAGE — Wollen Dekens

ALTIJD OP TIJD

M. J. VAN DER TAS

DORPSSTRAAT A18 ~ ZEGWAART

Handel in GLAS, AARDEWERK
- - en GALANTERIEËN - -

LANDBOUWMACHINES, LAND- en
TUINBOUWGEREEDSCHAPPEN

Teerproducten, Wagensmeer

Ijzer- en Houtwaren

KANTOORBENODIGDHEDEN
SCHRIJF- en TEEKENBEHOEFTE
TOILET- en SCHOONMAAKARTIKELEN

J. Kool - Zoetermeer

Grof-, Hoef- en Kachelsmederij

AANLEG CENTRALE VERWARMING

Vraagt tevens inlichtingen omtrent Haard-
verwarming met warmwatervoorziening

Maatschappelijk Verkeer.

De Spaar- en Voorschotbank voor Zegwaard en Zoetermeer is de eenige bank, welke ter plaatse gevestigd is; bovendien treedt de Heer M. Reinders te Zegwaard op als agent der Heeren R. Mees & Zoonen te Rotterdam. Tevens wordt 2-maal per week zitting gehouden door de bankiers T. Goedewagen & Zoon te Gouda.

Als Vereenigen van Algemeen Nut noemen wij:

Gymnastiek-Vereeniging „Pro Patria”.

Harddraverij-Vereeniging „Hippos”.

Oranje-Vereeniging „Wilhelmina”.

De Harmonie-Vereeniging „Kunst en Vriendschap”.

De Pluimvee-Vereeniging „Door Veredeling Verbetering”.

De Landbouw-Vereeniging „De Eendracht”.

De Tuinbouw-Vereeniging „Ons Belang”.

De Afdeeling Zoetermeer—Zegwaard van de Hollandsche Maatschappij van Landbouw.

Een Afdeeling van de R.K. Land- en Tuinbouwbond.

De Vereeniging voor Ziekenverpleging.

De Vereeniging „Hulpbetoon”.

De Vereeniging „Huiszorg”.

V.

J. H.

J. van Bergen Henegouwen

ZEGWAART

TELEFOON 36

≡ AGENT: ≡

D.K.W.
Motorrijwielen

Vraagt nog heden prijs-
courant · Demonstratie
zonder eenige verplich-
ting . . . Prijzen vanaf

f 295.00

Desgewenscht op ge-
makkelijke condities

